

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMINIUS

2003 m. birželio 12 d.

Nr. 24 (553)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Birželio 14-oji - Gedulo ir vilties diena

Šiomet lietuvių tauta minės 62-ąsias masinių represijų ir tautos genocido pradžios metines. Birželio 14-ąją kelsime Trispalves, perrištas juodais kaspinais, primindami apie antrašą masinių trėmimų bei genocido akcijų fazę. Lietuvoje tą dieną skambės V.A.Mocarto "Requiem", masinėse žmonių trėmimo vietose bus dedamos gėlės ir uždegamos žvakutės. Prie paminklų, palinkusių medinių kryžių susirinkę melsis, giedos, dainuos Tėvynės ilgesio dainas.

Prabėgo 62 metai, bet nukentėjusių žmonių širdyse dar neužgijo skaudūs randai. Žaizdos dar kraujuoja, kai kas nors pamini kankinuso budelio vardą, kai rodomi dokumentiniai kadrai apie trėmtį, paliktus tuščius namus ir neektis. Tačiau tie, kurie iškentėjo pragariškas kančias, priartino mums laisvės rytą, išaušusį Kovo 11-ąją. Ir, kaip sakė didysis Gėtė, "gyvenimo ir laisvės vertas tas, kuris už juos kasdien į mūšį eina"...

Kiekviena kova turės rezultatų

Gražų gegužės 30-osios rytą Šimkaičiuose (Jurbarko r.) vyko didelė šventė – susirinkta paminėti Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos pirmininko gen. Jono Žemaičio paėmimo į nelaisvę 50-mečio. Nors valdžia tam abejinga (valdžios vyrų renginyje nebuvo), tautos patriotai atsimenta ir gerbia savo didvyrius.

Nedidelė Šimkaičių bažnytelė šv. Mišių klausyti sutalpino tik dalį susirinkusiųjų. Partizano sūnus istorijos mokytojas Mileris apžvelgė partizanų kovą Šimkaičių apylinkėse. P.Girdzijauskas

pateikė daug faktų. Mokytoja Klimaitienė, partizano sesuo, prie 1989 m. iš lauko akmenų pastatyto paminklo (autorius A.Balčaitis) partizanų išniekinimo vietoje perskaitė žuvusių partizanų biografijas. Jausmingai ir su pagarba atskleidė tragišką jaunų vyrų – ir mokytojų, ir artojų, ir kaimo samdinių – likimą. Jie stoji į kovą už Lietuvos laisvę su 64 kartus gausesnėmis okupanto pajėgomis. "Šioje vietovėje čekistai ir jų padlaižiai sribai užkasė dešimtis Laisvės kovotojų, mums pavyko atpažinti tik 21", – kalbėjo mokytoja. Tų, kurie lais-

vę mylėjo labiau už gyvenimą, garbei padėta gėlių, nuaidėjo karių saliuotas. LLKS vadas dim. kpt. J.Čeponis kalbėjo apie tai, kad šimtus milijonų dabartinis Seimas randa istorinių pastatų restauravimui, bet neišgali milijono partizanų atminimo monumentui ir Tuskulėnų parke MGB-KGB užkastų Laisvės kovotojų kaulai tik surinkti į popierines dėžes ir vėl "įkalti" buvusiose KGB rūmų kameroje. Ne tai rūpi komunistinei Seimo daugumai... Tik žilagalviai Laisvės kovotojai, kurių gretos kasdien retėja, bando visuomenei, jaunimui priminti tautos patriotų žygius prie lauko akmenų paminklėlių. O prancūzai paskyrė 55 tūkst. eurų (192,5 tūkst. litų) Vilniuje, Antakalnio kapinėse, pastatyti paminklą savo kariams, žuvusiems prieš 190 metų...

Autobusais žmonės važiavo 14 km prie buvusio gen. J.Žemaičio bunkerio. LLKS Kęstučio apyg. vadas V.Meškauskas papasakojo apie J.Žemaičio suėmimą tame bunkeryje. Žiūrime į 3x2 m duobę. Drėgna. Šulinėlis pelkės vandeniui kaupti. Prumisinė lempa viralui gaminti. Apšvietimo lemputė iš akumulatoriaus. Gultai keturiems. Ir tik 12 kv.m oro.

(keliami į 6 psl.)

Sveikiname

Gerbiamas Antanai,
Nors gyvenimo audrų blaškytas ir daužytas, esate tvirtas kaip tūkstantmetis Lietuvos ažuolas, nes nuo jaunų dienų pasirinkote kovą. Jūs nepalūžote Sibiro lageriuose, nepradote žmogiškojo orumo, vilties ir sveiko humoro. Nuo pirmųjų Lietuvos politinių kalinių bei tremtinių susibūrimo dienų įsitraukėte į aktyvią šios organizacijos veiklą ir sėkmingai darbuojatės jau penkioliktus metus.

Tikriausiai ne nepastebėjote, jog į Jūsų duris pasibeldė gražus Jubiliejus...

Nuoširdžiai sveikiname. Linkime stiprybės, sveikatos, sėkmės ir kad pavyktų įgyvendinti tai, kas, Jūsų manymu, dar nepadaryta.

LPKTS taryba, valdyba,
"Tremtinio" redakcija

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Kairieji mielai apribotų SSRS žalos atlyginimo įstatymą

Vis dar lieka neišspręstas buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams aktualus klausimas – dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo. Rusija supranta, kad nuo šiol su Lietuva teks kalbėti gerai paploninus liežuvį ir skuba iš dabar valdžioje esančių prorusiškai nusiteikusių kairiųjų išsirūpinti pagalbos.

Tad visai nenuostabu, kad birželio 5 d. Seime apsilankius Rusijos Federacijos tarybos pirmininkui Sergejui Mironovui visais aukščiausiais lygiais šis klausimas buvo keliamas. S.Mironovas teigė, kad žalos atlyginimas – vienas iš klausimų, temdančių dvišalius santykius, ir pareiškė pasigedęs "pozityvios dinamikos" jį sprendžiant.

Seimo pirmininkas A.Paulauskas jam pažadėjo Seime kelti klausimą dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymo likimo, bet savo ruožtu paragino Rusiją pradėti derybas šiuo klausimu.

(keliami į 3 psl.)

Aktualijos

■ Referendumo iniciatorius V.Uspaskichas tikrins parašų tikrintojus ir pareikalaus griežtos baudmės už klaidas.

■ Daugiau kaip 151 tūkst. rinkėjų birželio 15 d. spres keturių Seimo nario mandatų likimą. LPKTS keliamas kandidatas - Nacionalinės filharmonijos solistas Danielius Sadauskas.

■ Narystė ES ir NATO suteiks naują postūmį Lietuvos ir Vengrijos ryšiams, sakė lankydama Lietuvoje Vengrijos Nacionalinės Asamblėjos pirmininkė Katalina Šili. Ji susitiko su Lietuvos Katalikų Bažnyčios kardinolu Audriu Juozu Bačkiumi.

■ Latvijos prezidentė Vaira Vyķe-Freiberga pareiškė, kad Latvijai teks ratifikuoti Lietuvos ir Latvijos jūros sienos sutartį, kuri jau keletą metų Latvijos parlamente yra įstrigusi.

"Kortos ne Latvijos pusėje, ir mes patys sukūrėme šią problemą, - pripažino Latvijos vadovė susitikime su šalies parlamento koalicinės daugumos frakcijos "Tėvynei ir laisvei" nariais.

■ Seimo Etikos ir procedūrų komisija pasiūlė Naujosios sąjungos frakcijos nariui Gediminui Jakavoniui atsiprašyti už čėčėnus ir musulmonus įžeidžiančius pareiškimus.

■ Prezidentūra gavo Vatikano patvirtinimą, kad popiežius Jonas Paulius II rudenį priims Prezidentą R.Pakšą. Ankstesnis šalies vadovas V.Adamkus savo kadencijos metu du kartus aplankė popiežių, kartą vyko į Lenkijoje Jono Pauliaus II aukotas šv. Mišias.

■ Rusijos prezidentas V.Putinas pasirašė parlamento priimtą įstatymą dėl Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos ir dėl išskirtinės ekonominės zonos bei kontinentinio šelfo Baltijos jūroje atskyrimo sutarčių ratifikavimo.

■ Rusijos užsienio reikalų ministras I.Ivanovas atkreipė Suomijos valdžios dėmesį į neigiamus padarinius, kurių gali kilti bandant atsitverti nuo Rusijos Šengeno vizų barjerai.

■ Lenkai, kaip prieš tai Lietuvos, Maltos, Slovėnijos, Slovakijos ir Vengrijos gyventojai, pritarė narystei Europos Sąjungoje - už prisijungimą prie ES balsavo 77,5 proc. rinkėjų.

Karių garbės sargyba Šimkaičių bažnyčioje

Ingrida VĖGELYTĖ

LPKTS valdybos posėdis

Birželio 7 d. įvyko eilinis LPKTS valdybos posėdis. Pranešimą apie tai, kas atlikta nuo paskutinio posėdžio, vykusio gegužės 2 d., padarė valdybos pirmininko pav. Jūratė Marcinkevičienė. Per šį laikotarpį įvyko ataskaitiniai rinkiminiai susirinkimai Ignalinos, Šilutės, Šiaulių, Panevėžio skyriuose. Juose perrinkti buvę pirmininkai.

Liepos 12 d. įvyks LPKTS IX suvažiavimas, tačiau tik keli skyriai pasiūlė kandidatus į LPKTS tarybą, Mandatų ir etikos, Revizijos komisijas. Taip pat skyriams reikia pristatyti delegatų į LPKTS IX suvažiavimą sąrašus (4 delegatai nuo 100 nario mokesčių mokančių narių). 25 skyriuose įvyko LPKTS ir TS (LK) susitarimo 2003 04 16 projekto svarstymas. Šio susitarimo projektą turi būtina svarstyti skyrių konferencijos bei susirinkimai.

LPKTS pirmininkas dr. Povilas Jakučionis padarė pranešimą politiniais, organizaciniais klausimais: "Politikos srityje tokios aktualijos: teismas palankiai išsprendė K.Prunskienės atžvilgiu bylą dėl jos bendradarbiavimo su KGB, Medininkų žudynių dalyvis I.Gorbanas paleistas, tiksliau - perduotas Latvijos teisėsaušaidai, nesprendžiamas klausimas su Rusija dėl sovietų okupacijos me-

tais patirtos žalos atlyginimo. Šį įstatymą Seime norima panaikinti. LPKTS IX suvažiavimui paruošime rezoliucijas dėl teisėtvarkos darbo, dėl valdančiųjų pastangų ištrinti skirtumą tarp Nepriklausomos Lietuvos ir LSSR, dėl žalos atlyginimo iš Rusijos pusės. Vis dar nepadėtas taškas dėl pensijų buvusiems sribams skyrimo (kai kurie ją gauna). Pastarasis klausimas parengtas ir bus teikiamas Seimui." Informuodamas dėl LPKTS jungimosi su dešiniuosiomis partijomis P.Jakučionis paragino skyrius paskubėti pateikti atsakymus.

LPKTS tarybos pirmininkė dr. Vanda Briedienė kalbėjo apie Kroatijoje vykusį Tarptautinės buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų asociacijos posėdį, kuriame ji dalyvavo.

Tarybos narys Balys Gajauskas informavo, jog Apeliaciniam teismui padavė skundą dėl K.Prunskienės išteisinimo bei nepripažinimo bendradarbiavus su KGB.

Aptarti organizaciniai LPKTS IX suvažiavimo klausimai, patvirtinti įstatų bei programos pakeitimai.

Kitas valdybos posėdis – birželio 20 d. (penktadienį), tarybos konferencija – birželio 27 d. (penktadienį).

Reikėtų padėti tašką

Tėvynės sąjungos pirmininko Andriaus KUBILIAUS
2003 06 04 pareiškimas

Pastarosiomis dienomis Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas gausiai pažėrė niekuo nepagrįstų kaltinimų konservatoriams, neva jie šešerius metus trukdė Rusijos Dūmai ratifikuoti Lietuvos ir Rusijos sienos sutartį ir kad tam labiausiai trukdė 2000 m. priimtas įstatymas "Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo".

Tokia argumentacija sutampa su Rusijos Dūmos reakcingųjų politikų nuostatomis ir visiškai neatitinka tikrovės. Verta prisiminti, kad sienos sutartis buvo pasirašyta 1997 m. dirbant konservatorių Vyriausybei, taigi Rusija jos ratifikavimą ilgai vilkino dar iki minėto įstatymo priėmimo. Taip pat kiltų klausimas, kodėl Rusija dar nei nepasirašė, ne tik neratifikavo, sienos sutarčių su Estija bei Latvija. Gal ir dėl to kalti Lietuvos konservatoriai?

Tėvynės sąjunga reiškia pasitenkinimą, kad Lietuvos ir Rusijos sienos sutartį Rusijos Dūma pagaliau ratifikavo, tačiau dėl to pirmiausia reikėtų dėkoti ES Komisijos pirmininkui R.Prodžiui. Tik griežta ES laikysena derybose dėl tranzito į Karaliaučius privertė Rusiją prisiimti išpareigojimą ratifikuoti ir sienos sutartį. Socialdemokratams galima padėkoti nebent už tai, kad nieko nesugadino, nors ir būta bandymų siūlyti Rusijai jai palankius tranzito variantus. Tai gi galutiniu sienos sutarties ratifikavimu reikėtų tik pasidžiaugti ir padėti tašką.

Todėl visiškai nesuprantamas atrodė socialdemokratų bandymas jau

po ratifikavimo kalbėti apie įstatymo "Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo" sustabdymą. Tai galima suprasti tik kaip paruošiamuosius žingsnius sustabdymo link ir viešosios nuomonės tikrinimą, ketinant padaryti tai, ko trokšta Rusija.

Primename, jog nuostatai, kad Lietuvai būtų atlyginta SSRS okupacijos 1940-1990 metais padaryta žala, buvo pritarta 1992 m. referendume. Rusija 1997 m. pasirašydama sutartį žinovo referendume išreikštą lietuvių tautos valią ir savo atitinkamus išpareigojimus 1992 m. Helsinkyje ir 1996 m. Strasbūre. Taip pat turime pastebėti, jog socialdemokratams per dvejus metus nieko nepadarė, kad referendumo ir įstatymo nuostata būtų įgyvendinta.

Įstatymo sustabdymas, jei LSDP išdrįstų žengti tokį žingsnį, būtų savotiška "meškos paslauga" ir pačios Rusijos demokratizavimosi pastangoms, atitolintų galimybę jai suvesti sąskaitas su savo istorija, kaip tai ryžtingai padaryta ir toliau daroma Vokietijoje.

Dabartinės valdžios sugebėjimą deramai atstovauti valstybės interesams santykiuose su Rusija parodys ir tai, ar bus leidžiama per Lietuvos teritoriją pervažinti aplinkai ir žmonėms ypač pavojingą raketinį kurą iš Karaliaučiaus srities. Šiomis dienomis iš geležinkelio cisternų išsipylyt tokiam nuodingam kurui evakuojami Novosibirsko srities Čiulymo miesto gyventojai. Šiai savo problemai Karaliaučiuje spręsti Rusija turi ir jūrų kelius.

Daromos paslaugos omonininkams

Birželio 11 d. iš Lietuvos į Latviją turėjo būti išvežtas OMON Rygos būrio narys Igoris Gorbanas – įtariamasis dalyvavęs prieš 12 metų įvykusiose Lietuvos pareigūnų žudynėse, Medininkuose. Kartu su juo į kaimyninę šalį būtų išvežta ir viltis iškelti bylą ne tik žudikams, bet ir Lietuvos nepriklausomybės priešams.

Tik po to, kai Vytautas Landsbergis Lietuvos generalinę prokuratūrą viešai pavadino "omoininkų globos draugija" ir praktiškai apkaltino ją dirbant ne Lietuvos, o Rusijos naudai, I.Gorbanas paliktas dar 10 dienų Lietuvoje, pasak generalinio prokuroro Antano Klimavičiaus, dėl "tyrimų sumetimų".

Sistemiškai išteisinami visi omonininkai

Praejusią savaitę pasipiktinęs profesorius V.Landsbergis Seime surengė spaudos konferenciją, kurios metu davė gerą pamoką aukščiausiems Lietuvos pareigūnams. Lyg blogai išmokusiems pamoką vaikams jiems dar kartą paaiškino, kas yra nepriklausoma Lietuva, kas yra terorizmas, kaip dera pareigūnui atlikti savo pareigas, kas yra lojalumas ir profesinė etika. Gaila, kad nebuvo garsiai įvardyta, kas yra pasiaukojimas savo šalies labui ir kaip turi būti traktuojami tokie šaliai ir valstybei nusipelnę žmonės kaip Tomas Šernas.

V.Landsbergis prokurorų ketinimus nekelti kaltinimų Tomo Šerno atpažintam kaip Medininkų žudynių dalyviui I.Gorbanui pavadino pagrindine politine aktualija. Profesorius kreipėsi į žurnalistus, prašydamas pagalbos "Lietuvos valstybei ir teisingumui", mat I.Gorbano atvejis parodė, kad Lietuvoje sistemaiškai daromos paslaugos omonininkams.

"Mažiau kaip prieš metus buvo išteisinti du omonininkai. Tai buvo skandalingas teismo sprendimas, tačiau paremtas Generalinės prokuratūros veikla. Generalinė prokuratūra turėjo vieną iš sulaikytųjų nusikaltimo vietoje – Aleksandrą Skliarą, kuris šaudė, mėtė granatas į Lietuvos pareigūnų postus, vadovavo užimant Policijos akademiją, užgrobiančiant ginklų sandėlių. Jis buvo apkaltintas antivalstybinių struktūrų kūrimu ir veikimu prieš Lietuvos valstybę. Rezultatas - nusikaltimo sudėties nerasta. Tokią išvadą padarė teismas. Ir niekas nesigilino, kuo teismas tai grindžia."

V.Landsbergis priekaištavo spaudai, kad ši nepasidomėjo, kodėl tuomet, kai Prokuratūra informavo ketinanti nuosprendį apskųsti Aukščiausiajam Teismui, o paskui to nepadarė, taip pat niekas nepaklausė – o kas sustabdė. Juk Aukščiausiasis Teismas galėjo nuspręsti, ar tikrai nėra nusikaltimo sudėties.

V.Landsbergis pabrėžė, kad nepraėjus nė metams matomas toks pats sistemiškas poelgis. Teismas leido I.Gorbaną laikyti kardomajame arešte tyrimui iki birželio 21 d. Prokuratūra skuba jį kuo greičiau paleisti ir atiduoti kitai valstybei. Seime net džiaugtasi tuo, kad jau nutraukti kaltinimai ir Generalinė prokuratūra "nusiplauna rankas".

"Žodžiai, kuriuos pasakė prokuroras Klimavičius, gana reikšmingi: "reikėjo – paleidom". Kam reikėjo?" – retoriškai klausė V.Landsbergis.

Trikdžiai dėl Rusijos

V.Landsbergis citavo Tomą Šerą, kuris sakė: "Iki šiol maniau, kad Lietuvos pareigūnai yra profesionalai, turi profesinę etiką, garbę, nori išsitiirti nusikaltimą, tačiau viskas stringa dėl Rusijos trukdymų."

V.Landsbergis teigė manąs, kad taip ir yra - Rusijai ši byla būtų nepatogi:

"Galbūt Lietuvos generalinė prokuratūra sąmoningai nenori gadinti santykių (kaip pasakytų ponas Kirkilas) su kita nusikaltėlių globos draugija. Svarbu geri santykiai. O kita nusikaltėlių draugija būtent yra ta šalis, kuri pridengė iki gyvos galvos nuteistą Rainių budelį Petrą Raslaną ir jau šio laikotarpio teroristus, nusikaltusius Lietuvos valstybei – Vilniaus ir Rygos omonininkus."

Konservatorius sakė, kad jų pavardės žinomos, jie kaltinami Lietuvoje, tačiau apsaugoti Rusijoje. Jeigu kuris nors netyčia pakliūtų į Lietuvos teisėtvarkos rankas, Lietuvos teisėtvarkai būtų labai nepatogu.

"Štai kur matau sistemiškumą, pataikavimą ir pavaldumą. Klausimas – kas ir iš kur valdo. Trečią kartą omonininkai yra paleidžiami arba jų nereikalaujama. Kaip pirmą kartą nebuvo reikalauta Sergejaus Porfionovo iš Rygos, nors jis buvo nufilmuotas siautėjantis Smėlynės pasienio poste", - negailėjo karčių kaltinimų V.Landsbergis.

Aukščiausių pareigūnų ryžtas pasilieka žodžiuose

Jis teigė, kad beveik kiekvieną kartą suveikia motyvas - "neįrodyta, kad jis žudė Medininkuose". Lyg kitų nusikaltimų nebūta. V.Landsbergis priminė Seimo pirmininko A.Paulausko žodžius po skandalingo Skliaro išteisinimo. "Priklausymas nusikalstamai organizacijai yra nusikaltimas", – sakė A.Paulauskas.

Jie ne tik priklausė nusikalstamai organizacijai. Skliaras buvo vienas iš vadų ir vadovavo teroristiniams puolimams.

"Tačiau tai lieka žodžiais", - samprotavo V.Landsbergis.

(keliamo į 3 psl.)

Daromos paslaugos omonininkams

(atkelta iš 2 psl.)

Jis taip pat stebėjosi, kad I.Gorbano atveju nesuveikė nė Prezidento Pakso reikalavimas sustabdyti jo paleidimą: "Ir dabar Seimo pirmininkas, buvęs generalinis prokuroras, yra pasisakęs aiškiai - Gorbanas kaltumą turėtų nustatyti teismas, o ne valdininkas Prokuratūroje. Tačiau leista spręsti valdininkui."

V.Landsbergis pabrėžė aiškų nenorą perduoti bylos teismui, nes, matyt, ten galėtų iškilti įvairių dalykų ir jau savaime tokia byla būtų rezonansinė ir turėtų atgarsį pasaulyje. "Ko, mano supratimu, Rusija nenorėtų. Turbūt tai ir turi omeny T. Šernas sakymas, kad viskas stringa dėl Rusijos trukdymų."

Viešai pajuoktas Tomas Šernas

V.Landsbergis piktnosini, kad generalinis prokuroras viešai pasijuokė iš T.Šerno. "Daugybė žmonių Lietuvoje girdėjo, matė ir pagrįstai pasipiktino prokurorų požiūriu, kai Tomas Šernas sako: "Jis - vienas iš tų, kuriuos aš iš tiesų mačiau. Taip pat jis šaudė." Tai nuvertinama. Net viešai pajuokiamas Tomas Šernas darant aliuizijas, kad jis kažką įsivaizdavo. Būtent tokias žodžius vartojo prokuroras Klimavičius: "Gal ir aš būčiau įsivaizdavęs su šeršauta galva."

Konservatorius mano, kad ir čia yra dalykų, kuriuos reiktų iširti: kaip vyko tyrimas, kaip fiksuoti tam tikri momentai, paliudijimai, atpažinimai. Kokio atmosferoje? Kas surašė tuos žodžius, kuriuos citavo Klimavičius: "Pareiškiau, kad negaliu savo parašu patvirtinti." "Bet žodžiu tai Šernas patvirtino ne vieną kartą", - stebėjosi V.Landsbergis.

Profesorius tvirtino, kad T.Šernas nusivylęs: vis tiek atmes jo parodymus, sakys, kad vieno nepakanka.

"O kažkokie kiti, matyt, pasakoja kitaip. I.Gorbanas tą naktį buvo Lietuvoje, Vilniuje. Ko jis čia buvo? Rygos omonininkas? Jis dalyvavo sąmokslu. Taip netgi buvo pasakyta. Jis turėjo vykti į kitą teroristų užduotį. Tai patvirtinta. Ir tai - ne nusikaltimas. Svarbiausia, kad kažkas liudija, kad jis vyko kitur, ne į Medininkus. Ir tvarka. Švarus, vadinasi, galima paleisti. Taip pat kaip Skliarą.

Šernas sako, kuo remda-

miesi mano paliudijimus prokurorai pripažįsta niekiniais. Matyt, kažkieno kito parodymais, kas sako, kad Gorbanas buvo ne su mumis, kitoj vietoj. Tai tie draugai yra patikimi. Prokuratūra turi įrodymų, kad Gorbanas buvo kitur. Būtų įdomu, kieno tai įrodymai, kurie būtų svarbesni už Tomo Šerno. Šis tikėjosi, kad tą 1 procentą dėl kurio jis susilaikė atpažindamas Gorbaną, nustatys teismas. Tačiau prokurorams tai buvo pretekstas bylos neatiduoti į teismą", - piktnosini V.Landsbergis.

Konservatoriui taip pat nepatiko ir prokuroro viešai išreikšta nuomonė apie Tomą Šerną.

"Kaip sakoma, velnias slypi detalėse. Tos detalės yra ir laikysena, ir žodžiai, ir veido išraiška susijusių su byla žmonių. "Jūs ten su tuo Šernu." Tai prokuroro žodžiai ir požiūris į bylą, į nusikaltimą ir į nusikaltimo auką. Tokio požiūrio neturėtų būti į bet kurį Lietuvos pilietį".

Problema yra didesnė nei nepagarba. "Kodėl Tomas Šernas dabar yra terorizuojamas, praranda ramų miegą ir mato, kad jis turi priešų ne tik tarp omonininkų, kurie vaikšto laisvi. Juos gi visus paleido, jų bylos sustabdytos. Jam nepalankūs ir Lietuvos prokurorai. Ir rodė tą nepalankumą televizijoje. Nepalankumas nusikaltimo aukai. Absoliučiai neleistinas dalykas. Bet Lietuvoje jis neturi pasekmių."

Beje, A.Klimavičius vėliau viešai ketino konservatorių atsiprašyti už šį savo požiūrį. Bet konservatorių lyderis skeptiškai įvertino pareiškimo "geranoriškumą".

Turėtų tirti Seimo komisija

"Štai kas vyksta toje įstaiigoje, kuri iš tiesų yra omonininkų globos draugija. Kažkas ten turi didelę įtaką, kad omonininkai būtų paleidžiami. Kartais ne tik omonininkai. Kazys Pėdnyčia buvo nevaldomas prokuroras ir jis parodė, kaip Kauno teisėtvara bandė amžiams nuslėpti kunigo Ričardo Mikutavičiaus nužudymą ir kartu pridengti žudikus. Esu tikras, kad jei Pėdnyčia būtų generalinis prokuroras, tokių dalykų nebūtų. Todėl jis juo būti ir negali. Todėl ir buvo suorganizuo-

tas jo antikonstitucinis atleidimas."

V.Landsbergis įsitikinęs, kad turėtų būti sukurta Seimo komisija iširti sunkiai įtariamo nusikaltėlio paleidimo reikalą. Jis sakė, kad ir žurnalistai gali būti tokia komisija. Jie galėtų išsiaiškinti, ką reiškia skambučiai T.Šerno žmonai su grasinimais. Atseit skambino Prokuratūros darbuotojai, kurie patarė apsiraminti, kad nebūtų kraujo jūros. Kaip LNK "Žinios" citavo, kad nebūtų liudininkų lavonų. Kas yra tie liudininkai, kurių perspektyva - tokia lemtis?

"Lietuvos teisinė sistema ir teisėtvarkos situacija šandien parodo du dalykus: pirma, kovojame prieš terorizmą Irake, bet nekvojame prieš terorizmą Raseiniuose. Trejus metus Raseiniuose siautėja terorizuojanti gauja ir Vilniuje niekas nežino? Paaikškėjo, kad prezidento patarėjas seniai žino, bet jį kažkas varžė tai pasakyti Prezidentui. Tai koks čia vaikų darželis? Kur mes gyvename? Omonininkų bylos - kitas pavyzdys. Kodėl Prokuratūra veikia taip, kad jie būtų išteisinti? Kodėl nėra noro juos nuteisti? Kadaise Prokuratūra buvo traktuojama kaip valstybės gynimas ir kaltinimas nusikaltėliui, o jau teismas galėjo ir apginti, jei nėra įrodymų. Šiuo atveju taip nėra.

Antra, Seimo pirmininkas sako "ne" Gorbano paleidimui, Prezidentas sako "ne". Ir kas iš to? Prezidentas privalo prižiūrėti teisingumą Lietuvoje ir įvertinti teisėjų darbą. Būtų gražu, jei nors kartą Prezidentas tai padarytų. Jis gali teisėją, blogai einantį savo pareigas, pasikviesti ir pasikalbėti. Jam niekas nepriklašpaudimo teismui, nes jis yra Konstitucijos įpareigotas tai daryti ir gali net savo dekretu toki teisėją atleisti", - piktnosini V.Landsbergis.

Vis dėlto V.Landsbergio pasipiktinimas nenuėjo veltu: I.Gorbanas liko Lietuvoje, o prokurorai priversti paplušėti Lietuvos labui. Bet Lietuvoje atsitiktų kažkas labai negera, jei V.Landsbergį išklaustų ir nekyšteltų pagaliao į ratus. Taip ir šįsyk po spaudos konferencijos teisininkai suskubo rašyti pasipiktinimo pareiškimus - neva V.Landsbergis daro spaudimą teismams.

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Jis mano, kad dabartinė padėtis aklyvėteje, nes ir viena, ir kita šalis laikosi kategoriškų pozicijų. O tada derybos neįmanomos. Tačiau apie įstatymo sustabdymą susitikime nebuvo kalbama. Mat paprastu įstatymu šio įstatymo ir nesustabdysi, nes nuostata dėl okupacijos žalos atlyginimo buvo priimta 1992 m. Lietuvoje vykusiame referendume.

Seimo pirmininko susitikime su Rusijos Federacijos tarybos pirmininku dalyvavo ir parlamentinio Užsienio reikalų komiteto pirmininkas socialdemokratas Gediminas Kirkilas. Jis pareiškė, jog gali būti rasta galimybių apriboti priimto įstatymo galiojimą. "Jeigu Rusija sutiktų vesti derybas dėl žalos atlyginimo, mes tikrai rastume teisinį sprendimą apriboti priimto įstatymo veikimą", - sakė G.Kirkilas.

Po vėliau įvykusio susitikimo su Prezidentu Rolandu Paksu S.Mironovas žurnalistams sakė, kad apie šį klausimą su Prezidentu nebuvo kalbėta, tačiau pasidžiaugė iš Seimo pirmininko išgirdęs, kad Rusijai ši problema yra "labai nemaloni".

S.Mironovo teigimu, šis įstatymas neprisideda prie Lietuvos ir Rusijos santykių gerinimo.

Žinoma, valdančioji Lietuvos socialdemokratų partija nenuvylė savo kolegų iš Rusijos ir išplatino pareiškimą, kuriame teigiama, jog minėtas įstatymas "iš esmės ir sužlugdė galimas derybas dėl tos žalos atlyginimo", apsunkino derybas dėl tranzito į Kaliningradą ir sienos sutarties ratifikavimą. "Būtent žalos atlyginimo įstatymas tapo pagrindiniu Rusijos radikalų koziriu, siekiant visomis priemonėmis vilkinti ir užšaldyti Dūmoje Lietuvos ir Rusijos sienos ratifikavimą", - rašoma jame.

Tėvynės sąjungos pirmininkas Andrius Kubilius po šio pareiškimą išpėjo valdančiuosius socialdemokratus nebandyti stabdyti 2000 metais priimto įstatymo dėl buvusios Sovietų sąjungos okupacijos žalos atlyginimo Lietuvai.

2000 m. ankstesnės kadencijos Seimo priimtas įstatymas įpareigojo Lietuvos Vyriausybę inicijuoti derybas su SSSR teisių perėmėja Rusija dėl šios žalos, įvertintos 20 mlrd. JAV dolerių, atlyginimo. Lietuva pateikė šias pretenzijas Rusijai, bet pastaroji jas kategoriškai atmetė. Rusijos politikai šio įstatymo priėmimą Lietuvoje įvertino kaip nedraugišką žingsnį.

Numatoma svarstyti svarbius įstatymus

Seime įregistruoti du įstatymų pakeitimų projektai, aktualūs buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams, dėl vienokių ar kitokių priežasčių vis dar negavusiems nukentėjusiojo, kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio statusų.

Tuo tikslu yra įregistruoti nauji įstatymų projektai, kurie koreguotų Asmenų, nukentėjusių nuo 1939-1990 metų okupacijų, ir Pasipriešinimo 1939-1990 metų okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymus. Išsamų specialistų komentarą, kaip keistųsi vienokio ar kitokio statuso suteikimas, skaitykite kitame "Tremtinio" numeryje. Deja, net jei tie įstatymų pakeitimai ir numatyti lengvesnė ir teisingesnė statuso gavimo tvarką, labai abejotina, ar kairiųjų Seimas šiuos įstatymus priims.

Tos pačios darbo grupės Seime įregistruotas projektas, kuris tikslintų (jei būtų priimtas) ir nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusiųjų nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų statuso suteikimą.

Be to, kitą savaitę turėtų būti padėtas taškas kairiųjų ketinimams suteikti strībams tokį patį nukentėjusiojo statusą kaip ir buvusiems tremtiniams.

Nebus lengva

Birželio 15 d. per pakartotinius rinkimus į laisvas keturias vietas Seime buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai turi vieną savo atstovą - Danielių Sadauską, profesionalų dainininką, kilusį iš buvusių politinių kalinių šeimos, tautinės lietuvių kultūros puoselėtoją. Šį žmogų rinkimuose į Seimą kelia LPKTS ir remia Tėvynės sąjunga bei Dešiniųjų sąjunga. Tiesa, jo šansas, kaip ir kitų 26 kandidatų, nėra dideli, nes neįtikėtina, kad vasarą rinkėjai eis prie balsadėžių rinkti papildomų Seimo narių. Be to, D.Sadauskas Šeškinės apygardoje turėtų susirungti su gerai žinoma ir įtakinga viena iš socialliberalų lyderių V.Blinkevičiute, kuri čia jau pagarsėjo labdaromis.

Įdomu tai, kad Rusų sąjunga, kurių nariai Seime su A.Brazausko koalicija pateko į valdančiąją daugumą ir jau suspėjo pagarsėti savo lojalumu Rusijai, o ne Lietuvai, į šiuos Seimo rinkimus kelia tris kandidatus. Visi jie susiję su KGB.

“Krauju parašėme ant žemės: per amžius būk laisva”

Tai Lietuvos partizanų ir ryšininkų priesakas, kurį jie paskelbė savo suvažiavime, įvykusiame 1948 metais

Kuriantis Lietuvos laisvės kovotojų būriams ne visi jauni žmonės galėjo nuspėti tokią tos šventos kovos baigtį: tūkstančiai išniekintų kūnų Lietuvos miesteliuose ir kaimuose, suimtųjų žvėriški tardymai, Sibiro platybės ir nežmoniškos gyvenimo sąlygos. Bet jie atlaikė! Dar daug yra tuos košmarus patyrusių gyvų liudininkų, kurie tars savo žodį ant-

dinėmis, buvo laikomas tardymo rūsiuose. Tardė ir kankino, visai tyčiojosi daugiausia žydai, jiems vadovavo budelis Kaplanas. Suplėšyti drabužiai, žaizdotas veidas ir rankos... Tokį savo sūnų pamatė Ona Lukšienė. Suvirpėjo motinos širdis, bet ji buvo stipri, budelių akyse neverkė.

Teismo procese A.Lukšos apklausa buvo nutraukta, nes trūko

203-ioji kolona - gyvųjų pragaras. Po pusės metų sveiku protu nesuvokiamų kančių politiniai kaliniai ėmė rengti sukilimą. Pagrindiniai organizatoriai buvo įvairių tautybių žmonės - rusas plk. I.Maslovas, ukrainietis V.Sikas, jūrų laivyno ltn. ukrainietis Ševčenko, lietuvis - Žaslių gimnazijos direktorius A.Lukša. Sukilimas buvo numalšintas, tačiau visi politiniai kaliniai iš šio pragaro buvo išvežti, išgelbėti nuo bado mirties.

Į Lietuvą A.Lukša grįžo 1956 m. Atsiklaupė brolio Jurgio žūties vietoje, pakleveno gimtųjų namų duris ir stipriai apkabino mamą ir brolių Vincentą, grįžusį iš lagerio.

Gyvenimas prasidėjo iš naujo. Apsistojo Kaune. Sunkias goltas teko praeiti, kol gavo darbą, bet, ne be gerų žmonių paramos, išsprendė ir šią problemą. Čia sutiko būsimą žmoną Eugeniją Savickaitę, atšoko vestuves. Gimė dukra Dalia ir sūnus Kęstutis. Dabar seneliams džiaugsmo teikia vaikaičiai - Goda ir Simonas.

Prasidėjus Atgimimui A.Lukša buvo pakviestas į “Tremtinio” klubą, kuris vėliau išaugo narių skaičiumi ir tapo Lietuvos politi-

A.Lukša lageryje, Kolymoje, su kunigu Č.Kavaliausku 1955 m.

rajame ir kituose Niurnbergo proceso posėdžiuose... Vienas iš tų žmonių - LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša.

Kelias pas partizanus

Antanas buvo trečias Onos ir Simono Lukšų vaikas. Baigęs Mozūriškių pradžios mokyklą, vėliau - Veiverių progimnaziją, mokslus tęsė Kaune. “Aušros” berniukų gimnazijos abiturientas įstojo į Kauno mokytojų seminariją. Ją baigęs Vytauto Didžiojo universitete studijavo geodeziją.

Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai į MGB akiratį pateko visi Lukšų sūnūs - Juozas, Jurgis, Antanas ir Stasys. Antanas, gavęs šaukimą į Leningrado karo mokyklą, pasitraukė pas partizanus. Priesaiką davė Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės vadui Juozui Stravinskui-Žiedui ir tapo partizanu Arūnu.

Pirmosios kautynės su Šilavoto garnizono kariais, susitikimai su iš Vakarų atvykusiais žvalgiais, nervinė įtampa, kai bet kuriu metu galėjo susitikti su sovietų garnizonų divizijų kariais, jauną vaikiną išmokė taktikos, išvalgumo ir diplomatijos.

Tardymai ir kankinimai

Tą dieną Kaune buvo surengta per 20 pasaly. Antanas Lukša užėjo pas kuopos vadą J.Poškū-Rolandą, gyvenusį Ožeškienės g., ir buvo areštuotas. Kagiebis-tai sakė turintys sankciją naudoti fizines bausmes. Ko jau ko, o fizinių bausmių jie nešykštėjo!

Daugiau kaip septynias savaites A.Lukša, surakintas gran-

A. ir E.Lukšos su vaikaičiais - Goda ir Simonu

kaltinamosios medžiagos, tačiau nuosprendis paskelbtas: 25 metai lagerio ir 10 metų tremties. 1948 m. Vilniaus Rasų persiuntimo lageryje uždaryti nuteistieji bandė organizuoti pabėgimą, tačiau jis nepavyko. Visi bendrabyliai pateko į Lukiškių kalėjimą, o po trijų mėnesių - ilga kecionė per Uralo kalnus...

Tikėjo Lietuvos laisve

Komija, Taišetas, Irkutskas, Magadanas, Kolyma, Vorkuta. Tai lageriai, kur buvo kalinamas A.Lukša. Neįmanomos gyvenimo ir darbo sąlygos brandino lageryuose sukilimus.

Vorkutos lageris, 501 stroika,

nių kalinių ir tremtinių sąjunga. Jos valdybos pirmininku A.Lukša dirba jau 14 metų.

A.Lukšai 1999 m. suteiktas dimisijos kapitono laipsnis ir kario savanorio statusas, 2002 m. jis apdovanotas Lietuvos kūrėjų savanorių medaliu.

Lemta buvo išlikti, sulaukti Nepriklausomybės atkūrimo dienos ir dirbti naujos Lietuvos labui. Kai šiandien kas nors Antano Lukšos paklausia, ar ten, lageryuose, jis tikėjo, jog Lietuva vėl bus laisva, nė nesusimąstydamas jis atsako: “Niekada tuo neabejojau. Antraip, ko būtų buvusi verta mūsų kova”.

Aušra ŠUOPYTĖ

LGGRTC naujienos

■ Gegužės 24 d. LGGRT centro atstovai dalyvavo atidengiant paminklą Minaičių k., Radviliškio r., skirtą 1949 m. vasario mėn. įvykusiame partizanų vadų suvažiavimui.

1949 m. vasario 10-20 dienomis šioje vietoje įvyko visos Lietuvos partizanų apygardų atstovų suvažiavimas. Tai buvo plačiausio masto ir pats reikšmingiausias posėdis, kuriame buvo atstovaujama visų Lietuvos regionų partizanų junginiams. Jis įėjo į istoriją kaip visos Lietuvos partizanų vadų suvažiavimas. Pasitarimai ir posėdžiai vyko Prisikėlimo apygardos štabo bunkeryje, Minaičių kaime, tarp Radviliškio ir Baisogalos. Bunkeris šešiams asmenims po Stasio Mikniaus klėtimi buvo įrengtas 1948 m. spalio mėn.

Posėdžiuose oficialiai dalyvavo 8 asmenys: l.e. BDPS prezidiumo pirm. pareigas J.Žemaitis, l.e. BDPS visuomeninės dalies viršininko pareigas J.Šibaila (kartu - Algimanto, Vytauto ir Didžiosios Kovos apyg. įgaliotinis), BDPS prezidiumo sekretorius P.Bartkus, l.e. Pietų Lietuvos sr. vado pareigas A.Ramanauskas, Tauro apyg. vadas A.Grybinas, Vakarų Lietuvos sr. štabo viršininkas V.Gužas, Prisikėlimo apyg. vadas L.Grigonis ir Prisikėlimo apyg. štabo viršininkas B.Liesys.

Sąjūdžio šūkiu buvo pasirinkta lotyniška sentencija *Rede, quod debes* (atiduok, ką privalai). Ji buvo papildyta vienu žodžiu, išreiškiančiu laisvės kovos esmę: “Atiduok Tėvynei, ką privalai”.

Suvažiavime buvo paskelbta, kad įkuriamas vieninga pasipriešinimo organizacija - Lietuvos laisvės kovos sąjūdis (LLKS), priimta politinė deklaracija, kurioje konstatuota, kad LLKS taryba yra aukščiausias tautos politinis organas, vadovaujantis politinei ir karinei tautos išlaisvinimo kovai, kad būtų atkurta nepriklausoma demokratinė respublika. Masinis ginkluotasis pasipriešinimas tapo gerai organizuota karine struktūra, vykdančia Lietuvos valstybės savignyją prieš agresorius - Sovietų sąjungą.

LLKS tarybos prezidiumo pirmininku vienin-gai išrinktas J.Žemaitis-Vytautas. Nuo šiol jis buvo atsakingas ne tik už Lietuvos išlaisvinimą, bet ir už daugiau kaip dviejų tūkstančių partizanų gyvybę. Savo pavaduotojais jis paskyrė A.Ramanauską-Vanagą, J.Šibailą ir L.Grigonį.

Per posėdžius buvo priimti ar aptarti įvairių partizanų veiklą reglamentuojančių dokumentų projektai, Baudžiamasis statusas, nutarta leisti LLKS vyriausiosios vadovybės spaudos organą “Prie rymančio Rūpintojėlio” ir t.t.

1999 m. sausio 12 d. LR Seimas priėmė įstatymą “Dėl Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos” ir paskelbė šią deklaraciją Lietuvos Respublikos teisės aktu.

■ LGGRT centras kreipiasi į buvusius politinius kalinius ir tremtinius, pateikusius atsiminimus apie tremties ir kalinimo vietas bei paskolius nuotraukas persifotografuoti.

Esame jums dėkingi, kad neliekatė abejingi savo ir savo tautiečių likimui, prisidedate prie istorinės tiesos apie sovietmečio tremtį ir kalinimą papildymo.

Dėl didelės vykdomos programos darbų apimtys, nuotraukos, surinktos 1999-2002 m. bei gautos šiuo metu, perfotografuojamos ir grąžinamos žmonėms palaipsniui.

Šiuo metu baigiami tvarkyti atsiminimai, gauti iš Alytaus, Marijampolės, Tauragės ir Utenos apskričių, tvarkoma Klaipėdos ir Panevėžio apskričių medžiaga. Pradėti ruošti klausimai dėl tikslesnių duomenų nuotraukas pateikusiems žmonėms iš Kauno, Vilniaus ir Šiaulių apskričių.

Prašome atsiliepti negavusius mūsų anketų ir klausimynų. Nedelsdami išsiųsime ir lauksime išsamių atsakymų bei nuotraukų. Dėkojame visiems už nuoširdžią pagalbą renkanti medžiagą. **Atminimo programų skyrius, Didžioji g. 17/1, Vilnius. Tel. (8-5) 2314151 Elena Stulgienė (dėl atsiminimų), Birutė Panumienė (dėl nuotraukų).**

Kita pusė darbo

Sakoma, kad gera pradžia – pusė darbo. Sakoma ir kitaip: gera tvarka – pusė darbo. Verta kalbėti apie pradžią, kurią Lietuvos Sąjūdis padarė, ir tvarką, kuri nepadarė, kuriai reikalinga nauja Sąjūdžio banga.

Per gerą pradžią atkūrėme nepriklausomybę, atsikratėme okupacijos, gavę kvietimus į NATO ir ES užsitikrinome išorinį saugumą. Pasiekta labai daug. Vaizdžiai tarant, atstatėm tautos būstą – valstybę, savo žemės sklypą pažymėjome riboženkliais, saugumo dėlei nuo buvusio okupanto užtvėrėme tvorą. Vakarų kaimynai mums tvoras naikina, nes mus pripažįsta vertais gyventi bendrystėje.

Iš tikrųjų pradžia gera ir galima tvirtinti – pusė darbo.. O kokia tvarka gryčioje – valstybėje, šeimoje – tautoje? Kaip prižiūrima žemė maitintoja?

Turime pripažinti, kad tvarka, kurią priverstinai buvo primetę svetimieji, paliko sena, šeimininkavimas – ūkio tvarkymas vyksta ne demokratijos, o jos ydų ir grimasų pagrindu, šeimininkauja vakarykščiai prievartautojai, jie įteisina neteisingumą, naudojami ydingais įstatymais ar įstatymų spragomis, lobsta, tarpsta išnaudojamųjų sąskaita, tenkina savo hedonistinius poreikius pamynę amžinąsias ir bendražmogiškąsias vertybes. Šeimos – tautos, dešimtmečius murkdytos už vertybių skalės ribų esančioje ideologijoje, dvasia paliegusi, ją iš raudono rūko vesti "šeimininkams" nenaudinga, o tikrų žiburių jai kelią nušviesti per maža. Prievartinė "kolektyvo" santarvė prievartai dingus atsikleidė susvetimėjimu, nusimetus kaukes vieni kitų neatpažįsta. Laisvė ir demokratija, suvoktos kaip savivalė, tapo dirva blogiui tarpti, bendravimas artimo meilės pagrindu – bendravimu turtu, pinigais. Šeimynos – tautos vaikai, palikti likimo valiai ir pasinaudodami laisve, ieško geresnių namų užsienyje, lenda į šiluminius mazgus, eina į šiukšlynus, geria, tinginčiau, elgetauja, vagia, žudo ir žudosi. Gryčia – tautos būstas panašus į dvaro rūmus, kurių tik fasadas gražiai nudažytas ir išpuoštas pasilinksmimų salės. Dvarponiai ir tijūnai alų midų geria, kumečiai nieko burnoje neturi. Žemė maitintoja, rankomis purenta,

numylėta, dainomis apdainuota, dabar buldozeriais prievartaujama, chemikalais nuodijama ar dirvonuoja, nitratais ir nitratais prisotintu vandeniu girdoma. Kažkada kaip šventi medžiai garbinti ažuolai iškirsti, miškų likimui apverkti vieno A.Baranausko plunksnos būty per maža. Maironio priesakas mylėti brangią žemę, jos girių kvapą, žaliąsias pievas – pamirštas.

Pirmosios darbo pusės pabaigos tikimės sulaukti kitąmet, gegužę, kai Lietuva taps NATO ir ES nare. Gera tvarka – kita pusė darbo ne tik nepradėjo, bet buvusių partinių nomenklatūrininkų, įsitvirtinusių visose valdžios struktūrose, žlugdoma. O geros tvarkos atidėtioti nebegalima, nes jau pasigirsta revoliucingi šūksniai. Šiai kitai pusei darbo atlikti reikia ypatingų pastangų, reikia visos tautos sutelkto veikimo – talkos. Talkai tautą reikia išjudinti, deramai pakviesti, talkos prasmę išaiškinti. Vėl reikalingas Sąjūdis, nauja banga – paskata vaduotis ne tik nuo esamos fizinės bei dvasinės taršos, bet ir nuo teršėjų.

Vienos partijos vadovas viešai leptelėjo, kad Sąjūdis jau buvo rašyta. Konferencijos delegatai ir svečiai išsamiai diskutavo, akcentavo priežastis, dėl ko panašios ideologijos partijoms reikia jungtis. Tėvynės sąjungos pirmininkui A.Kubiliui, prof. V.Landsbergiui buvo užduota nemažai klausimų, į kuriuos svečiai išsamiai atsakė.

Man pasirodė keistoki kai kurių mūsų sąjungos narių būgštavimai: pabrėždami savo patriotizmą jie linkę likti vieni ir tik savo organizacijoje. Apie susijungimo svarbą Lietuvai ir mums patiems kalbėjo ir LPKTS pirmininkas P.Jakučionis. Jis patarė vertinti situaciją ir apsispręsti teigiamai.

Balsavimas parodė, kad ir kauniečiai pritaria naujiems politiniams vėjams.

Prisiminkime lietuvišką pasaką apie seną mirštantį tėvą, jo vaikus ir šluotą. Jos herojų pamokymai tam tikra prasme tinka ir šioms dienoms. Dešinėsios partijos, eidamos į rinkimus atskirai, brazauskininkų bus nušluotos. Kairieji jau ir taip nemažai "pridirbo": gražino mums svetimas šventes - Kovo 8-ąją, Gegužės 1-ąją, strībams ir

Algimantas ZOLUBAS

Pritariu dr. Povilo Jakučionio bei prof. Arimanto Dumčiaus nuomonėms dėl dešiniųjų partijų vienijimosi. Tačiau norėčiau pateikti šiek tiek pastabų. Visame pasaulyje dešinosiomis vadinamos tos jėgos, kurios valdo kapitalą, kairiosiomis – kurios dirba kapitalo institucijoms. Pas mus, tautai panorėjus, kaip ir visame pokomunistiniame pasaulyje, viskas atvirkščiai: komunistinio režimo šulai sugebėjo perimti turtą – kapitalą, nuskurdinti žmones, pasiskelbti kairiaisiais ir kaltę suversti dešiniams – aktyviems Lietuvos Nepriklausomybės šalininkams.

Kodėl pas mus dešinė ir kairė suprantama kaip nauja ir sena? Apskritai ir kairė, ir dešinė – būtinosios valstybės gerovės sąlygos. Taip pat kaip kairė ir dešinė žmogaus rankos arba kairysis ir dešinysis upės krantai. Todėl normalu, kad dešiniojo sparno

LPKTS – tik su tauta

jėgos pasiryžusios telktis.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga dešiniųjų politinių jėgų spektre turi savą vaivorykštę. Daugelį šios sąjungos narių vienija patirtos kančios ir netektys, nepriklausomai nuo to, ko kiems politinėms pažiūroms jie simpatizavo. Politika yra sudėtingesnis veiksmas nei noras tarnauti Lietuvai. Todėl privalome viską įvertinti ir apskaičiuoti. Tėvynės sąjunga demonstruoja priimtinas žmogui, o kartu tautai ir Lietuvai savybes. Sutinku, kad partijas kūrė asmenybės pagal savo supratimą. Tačiau TS (LK) įstatatai bei programa apima visas kitų partijų gerąsias savybes. Todėl reikėtų tai įvertinti ir jungtis bendram tikslui: prieš žmogaus nuvertinimą, prieš jo išnaudojimą, už meilę žmogui ir Lietuvai. TS (LK) atlaikė didelius išbandymus: iš jos buvo išva-

romi žmonės. Ne dėl idėjos, o tik dėl asmenų savybių. Tai – pamoka ateičiai.

Tik negalvokite, jog agituoju norėdamas, kad LPKTS ištirptų šioje sąjungoje! Į LPKTS aš žiūriu kaip į gražiausią kolektyvinį kūrinį, prie kurio kuriamojo darbo ir aš prisidėjau. Buvau iniciatyvinės grupės narys, rengiau pirmuosius įstatus, pirmininkavau steigiamajame suvažiavime. Ši organizacija privalo išlikti, bet reikia jungtis su visais, kuriems svarbu, kokia yra ir bus Lietuva. Jungimosi formų galima rasti. Svarbu tai, kad nė viena TS (LK) nuostata neprieštarauja svarbiausiam mūsų siekiui – Lietuvos laisvei ir jos žmonių gerovei. Mes privalome sukurti organizaciją, panašią į Sąjūdį. Kiek mums liko gyventi?! O Lietuva - amžina!

Povilas VARANAUSKAS

Sunkus kelias vienybės link

Apie gegužės pabaigoje vykusią LPKTS Kauno sk. konferenciją dėl jungimosi su dešinosiomis partijomis jau buvo rašyta. Konferencijos delegatai ir svečiai išsamiai diskutavo, akcentavo priežastis, dėl ko panašios ideologijos partijoms reikia jungtis. Tėvynės sąjungos pirmininkui A.Kubiliui, prof. V.Landsbergiui buvo užduota nemažai klausimų, į kuriuos svečiai išsamiai atsakė.

Man pasirodė keistoki kai kurių mūsų sąjungos narių būgštavimai: pabrėždami savo patriotizmą jie linkę likti vieni ir tik savo organizacijoje. Apie susijungimo svarbą Lietuvai ir mums patiems kalbėjo ir LPKTS pirmininkas P.Jakučionis. Jis patarė vertinti situaciją ir apsispręsti teigiamai.

Balsavimas parodė, kad ir kauniečiai pritaria naujiems politiniams vėjams.

Prisiminkime lietuvišką pasaką apie seną mirštantį tėvą, jo vaikus ir šluotą. Jos herojų pamokymai tam tikra prasme tinka ir šioms dienoms. Dešinėsios partijos, eidamos į rinkimus atskirai, brazauskininkų bus nušluotos. Kairieji jau ir taip nemažai "pridirbo": gražino mums svetimas šventes - Kovo 8-ąją, Gegužės 1-ąją, strībams ir

kagiebigams paskyrė pensijas, priėmė nepalankų buvusiems namų savininkams tremtiniais įstatymą. Nesunku įsivaizduoti, ką jie darys, jei laimės ir 2004-ųjų Seimo rinkimus. Jei esame tikrieji Lietuvos patriotai, tai patys turėtume inicijuoti dešiniųjų partijų jungimąsi. Padėkime įvykti šiam procesui, bet netrukdykime.

Prisimenu praėjusius savivaldybių rinkimus. Aš ir dar keturi mano šeimos asmenys balsavome už LPKTS sąrašą. Tačiau mūsų balsai nuėjo šuniui ant uodegos. Tai įvyko dėl per didelių LPKTS Kauno skyriaus vadovų ambicijų, nesugebėjimo teisingai įvertinti padėtis. Tie balsai nebūtų dingę, jei būtų buvęs vienas sąrašas. Tad vardan Lietuvos darykime viską, kad dešinėsios partijos susijungtų ir 2004 metų Seimo rinkimuose galėtume dalyvauti vieningoje ir stiprioje Tėvynės sąjungoje, neatsisakydami specifinės veiklos - spaudos, knygų leidybos, savų švenčių ir atmintinų datų paminėjimų, susitikimų.... Laisvės kovotojai buvome jaunystėje, išlikime tokie ir šandien. Iš to bus nauda Lietuvai ir mums patiems.

Alfonas ARLAUSKAS

Jai nebuvo leista sugrįžti

Gydytoja Galina Kulikauskienė iškentėjo Balchašo GULAG'o visas pragaro kančias ir jau svajotoji grįžti į Lietuvą. Deja, Lietuvos komunistai jai tos svajonės įgyvendinti neleido. Pirmasis LKP CK sekretorius A.Sniečkus ėmėsi iniciatyvos ir paprašė Maskvos pareigūnų, kad buvusiems tremtiniais, politiniams kaliniams nebūtų leidžiama grįžti į tėvynę. Tų įsakymų G.Kulikauskienė nepaisė ir sugrįžo, bet nei artimųjų, nei gimtųjų namų neberado. Be to, komjaunuliai, strībai, kagiebigai tokius žmones persekiojo ir pranešdavo KGB. Neliko kitos išsieties, tik...vėl grįžti į Balchašą. Ji čia buvo vertinama kaip puiki specialistė, tačiau tėvynės ilgesys buvo labai stiprus. Neišlaikė G.Kulikauskienės širdis ir ji nusižudė. Apie tai rašė Balchašo regioninis savitrašis "Puls".

Ar ne A.Sniečkaus "nuopelnas", kad mūsų tautiečiai turėjo patirti tiek kančių, o Lietuva neteko geriausių savo sūnų ir dukrų?! Išlikusieji gyvi ir sugrįžusieji jį dar ir šiandien vadina žmogėdra.

Antanina GOBERIENĖ

Kiekviena kova turės rezultatų

(atkelta iš 1 psl.)

Čia dirbo, rašė, kūrė partizanų generolas...

Šiandien mes laisvi. Tai kainavo tūkstančius gyvybių ir kančių. Tačiau ši kaina užmirštama. Net paminklui lėšų gailima... Tautos dvasi- niam atgimimui ir tautiniam patriotiniam jaunimo ugdy- mui nei valdžia, nei žiniask- laida dėmesio neskiria. Ta- čiau remiant LR kultūros ir sporto rėmimo fondui 2002 m.

pasirodė M.Ivaškevičiaus knygsė "Žali", kurioje drįsta- ma J.Žemaitį apipinti nesvei- kos vaizduotės sukurtu šmeižtu. O mūsų kultūros vei- kėjų manymu, tai buvo tin- kamiausia knyga į parodą mugę Erfurte. Nejaugi Rašy- tojų sąjungoje doresnio auto- riaus knygos nėra? O gal šlei- fas trukdo teisingai vertinti tautos istoriją?..

Dr. J.PARNARAUSKAS
Laisvės kovų dalyvis

Prie LLKS vado gen. J.Žemaičio-Vytauto žeminės, Šim- kaičių miške
Autoriaus nuotraukos

Liūdną dieną prisiminus

Lygiai prieš 55 metus, 1948 05 22, iš gyvulinių va- gonų suformuoti ešelonai, perpildyti nekaltų darbščių ūkininkų su vaikais ir sene- liais, pajudėjo į Sibiro platy- bes. Šiai liūdnai datai prisi- minti Plungėje įvyko 1948 m. buvusių tremtinių ir politinių kalinių susitikimas. Jis prasi- dėjo šv. Mišiomis Plungės bažnyčioje. Po šv. Mišių Kul- tūros namuose buvo pagerbti tie, kurie su ginklu rankoje kovojo prieš okupantą, žuvo čia, tėvynėje, be deramų ap- eigų buvo užkasti patvoriuose, pelkėse, ir tie, kurie pasi- liko Amžinojo įšalo žemėje.

Gražiomis buvusių tremtinių dainomis ir savo kūrybos eilėraščiais susitikimą praturtino saviveiklininkai. Atskirai reikėtų paminėti Plungės, Kuršėnų ir Mažeikių savi- veiklininkų kolektyvų vadovus – jų dėka programa buvo turininga ir įdomi. Viso to klausantis mintimis teko grįžti į tą nelemtą praeitį, prisi- minti pačias sunkiausias dienas ir suvilgyti akis ašaromis.

Po iškilmingosios dalies parapijos salėje visi pabend- ravo prie stalo, šoko ir žaidė. Malonu buvo susitikti su tais, su kuriais ne vienerius metus teko praleisti taigoje ir prie

laužo valgyti sušalusią, ant liepsnos paskrudintą duoną, matyti visus nepalaužtus gy- venimo naštos, kupinus jau- natviškos energijos.

Šiuo metu yra įprasta kal- tinti visus: valdžią, partijas, Sąjūdį, atskirus Lietuvos pi- liečius, kurie daug prisidėjo atkuriant ir įteisinant Lietu- vos nepriklausomybę. Esu tikras, kad tas mūsų gyvenimo tarpsnis istorikų bus iša- nalizuotas, deramai įvertintas ir asmenų, kurie šiuo metu ži- niasklaidos ir bulvarinės spaudos yra nepelnytai smer- kiami arba užmiršti, pavardės bus auksinėmis raidėmis įrašytos į Lietuvos istoriją. Nei vienas šio susitikimo dalyvis neaimanavo, neverkė ir nesi- skundė sunkumais. Jie gyve- na su viltimi, kad po kiek lai- ko viskas susitvarkys ir atsi- stos į savo vietas. Dar kartą įsitikinau, kad buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai yra tikri savo tėvynės patriotai.

Baigdamas nuoširdžiai dėkoju LPKTB Plungės sky- riaus vadovams už gerą susi- tikimo organizavimą ir nuo- širdų priėmimą.

LPKTB Vilniaus sk.
tarybos narys, 1948 m.
tremtinys
Benas RUZGYS

Prisiminė 1948-ųjų "Pavasarij"

1948 m. tremtis Utenos aps. (tuomet Molėtų ir Ute- nos rajonai) buvo pati di- džiausia. Į Sibirą operacijos "Vesna" ("Pavasaris") metu buvo išvežta apie 1000 ute- niškių ir molėtiškių. Tiek daug šio krašto gyventojų iš- tremta todėl, kad čia veikė la- bai stiprios Vytauto, Algi- manto ir Didžiosios Kovos apygardų Lie- tuvos partizanų pajėgos. Paskutinysis ginkluotojo pasiprie- šinimo dalyvis – nar- susis partizanas Anta- nas Kraujelis čia buvo susektas ir sunaikintas 1965 m.

1948-ųjų metų ir kiti Utenos krašto bu- vę tremtiniai susirinko prisiminti žiaurios praecities. Ne visi su- laukė šių dienų, ta- čiau susirinko daug. Atvyko ne tik uteniš- kiai, bet ir molėtiškiai, anykštėnai. Renginys prasidėjo Aukų kal- nelio koplyčioje. Joje buvo aukojamos šv. Mišios už mirusius ir gyvu- sius buvusius tremtinius, parti- zanus, politinius kalinius ir kitus laisvės kovotojus.

Ne visus susirinkusius ga- lėjo sutalpinti Švč. Mergelės Marijos Kankinių Karalienės

koplyčia (ji Rytų Aukštaitijos krašto partizanams pastatyta uteniškio iševio a.a. Žemai- čio lėšomis), tačiau oras bu- vo gražus, todėl žmonės mel- dėsi lauke. Šv. Mišių metu giedojo LPKTS Utenos sk. choras (vad. A.Driukas).

Po pamaldų visi rinkosi į Utenos muzikos mokyklos

sk. pirm. A.Meilus. Mintimis pasidalijo tremtinių sūnus, buvęs Utenos aps. viršininkas R.Dijokas, gimęs Sibire.

Daug vargo tremtyje paty- rė E.Varaneckaitė-Vilkickie- nė, su tėvais į Sibirą ištremta 1948 m. Žlugo visos svajonės mokyti, būti dailininke. Ta- čiau svajonės pildosi dabar.

Moteris, nors yra silp- nos sveikatos, piešia, rašo eiles. Nupiešė daugiau kaip 200 paveikslų, išleido poezijos knygelę, ruošia naują rinkinį, iš kurio deklamavo eiles ir skaitė prisimi- nimus apie tremtį šio renginio dalyviams. Savo poeziją skaitė ir kita žilagalvė – O.Puodžiukienė.

Puikų kon- certą parengė LPKTS Utenos sk. choras (koncertmeisterė – Utenos muzikos mo- kyklos mokytoja N.Ilčiukaitė). Po koncerto žmonės da- lijosi prisiminimais.

Visi renginio dalyviai dėkin- gi LPKTS Utenos sk. pirm. V.Bliznikui ir taryboms na- riams už gerai suorganizuo- tą renginį.

Algirdas MEILUS
Autoriaus nuotr.

E. Vilkickienė prie savo dailės darbų

salę, į prisiminimų popietę. Tremtį prisiminė LPKTS Ute- nos sk. pirm. V.Bliznikas. Susirinkusiuosius pasveiki- no ir padeklamavo savo kū- rybos posmų apie tremtį ir tė- vynės meilę LPKTS Molėtų

1948-ųjų Subačiaus ešelonas

1948 m. gegužės 22 d. Su- bačiaus geležinkelio stotyje buvo suorganizuotas ešelo- nas, į kurį suvežė Kupiškio, Anykščių, Panevėžio ir Biržų aps. ūkininkų šeimas.

Pirmąkart šis trėmimas pa- minėtas 1989 05 22 Panevėžio "Tremtinio" klubo iniciatyva. Tai buvo pats masiškiausias renginys Panevėžio krašte. Į jį susirinko apie 4000 žmonių. Didžiausias organizacinio dar- bo krūvis tada teko man.

Šiomet, gegužės 25 d., mi- nėjimą suorganizavo to ešelo- no tremtinių iniciatyvinė gru- pė. Šv. Mišias parapijos baž- nyčioje aukėjo parapijos kle- bonas. Šv. Mišių metu giedo- jo vaikų choras. Dalyvavo nemažai vietinio jaunimo. Po šv. Mišių buvę tremtiniai nuvyko prie parapijos kryžiaus, kuris sovietmečiu buvo sunaikin- tas, ir prie šalia geležinkelio stoties pastatyto koplytstulpio šio ešelonu tremtiniams. Vė- liau visi buvo pakviesti pa- bendrauti Genovaitės ir Juozo Užų sodyboje.

Laisvės kovų dalyvis
Antanas ŠIMĖNAS
Autoriaus nuotr.

Minėjimo dalyviai prie koplytstulpio šio ešelonu tremtiniams

Skelbimai

Birželio 14 d. Joniškio r. Kipštų kaime (4 km nuo Meškuičių) bus šventinamas kryžius trėmimo aukoms atminti. 9.30 val. šv. Mišios Meškuičių bažnyčioje.

Kviečiame dalyvauti buvusių tremtinių, politinius kalinius, tremtyje gimusius. Pasiteirauti skambinti tel. (8-699) 44941 O.Dundaitei.

Birželio 14 d. 11.30 val. Pakruojo bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už 1948 metais ištrėmtuosius. 12 val. Pakruojo kultūros namuose įvyks minėjimas, skirtas Gedulo ir vilties dienai atminti.

Birželio 14 d. Širvintų r. Gelvonų gyvenvietėje bus prisiminta trėmimo diena. 12 val. šv. Mišios. Po jų bus lankomas kančių kryžius tremčiai prisiminti ir paminklas žuvusiems partizanams.

Birželio 14 d. 12 val. bus šventinamas paminklinis akmuo 1945 02 26 Žiemkelio kautynėse žuvusiems 16 partizanų (Kauno r., Zapyškio apyl.). Norintys dalyvauti renkasi 11 val. Garliavoje, aikštelyje prie bažnyčios. Dėl papildomos informacijos skambinti tel. (8-672) 08455 Vytautui Balsiui.

Birželio 14 d. 17 val. LPKTS Utenos sk. būstinėje įvyks LPKTS Utenos sk. narių susirinkimas dėl partijų jungimosi. Prašome dalyvauti. Turėtinio pažymėjimą.

Kviečiame 1941 m. birželio tremtinius į kasmetinį susitikimą, kuris įvyks birželio 18 d. 13 val. Kauno įgulos karininkų ramovėje, Didžiojoje salėje. Pabendrausime, prisiminsime, pasilinksminsimės prie lauknešėlių stalo ir lietuviško alaus.

Iniciatyvinės grupės vardu prof. **Arimantas DUMČIUS**

Birželio 21 d. Rumšiškėse įvyks tradicinis kolymiečių suvažiavimas. Pradžia 11 val. Rumšiškių kultūros rūmuose. 13 val. Lietuvos liaudies buities muziejaus koplyčioje pamaldos už Kolymoje žuvusius ir vargusius. 14 val. bendra dalyvių popietė Kultūros rūmuose.

10 val. į Rumšiškės vyks autobusas iš "Kalnietičių" stotelės (ties buvusiu "Kauno" kino teatru).

Birželio 21 d. 13 val. Širvintų r. Čiobiškio sen. bus šventinami skirtingose vietose žuvusiems partizanams pastatyti obeliskai. Dalyvaus svečiai iš Vilniaus, kariškiai.

Birželio 21 d. Gargžduose įvyks Žemaitijos tremtinių chorų šventė, skirta Gargždų miesto 750 m. jubiliejui ir klubo "Tremtinys" 15 metų įkūrimui.

14 val. šv. Mišios Gargždų bažnyčioje. 15 val. eisena į Minijos slėnį. 16 val. chorų šventė Minijos slėnyje. 19 val. Darbėnų kaimo kapelos koncertas.

Birželio 28 d. (šeštadienį) 12 val. kviečiame į Pakruojo r., Kreivakiškio dvarelį (kelyje Pakruojis-Šeduva), LPKTS jaunosios kartos sąskrydį. Kartu su LPKTS Pakruojo skyriumi paminėsime 1948 m. trėmimo 55-metį. Dvarelio koplyčioje bus aukojamos šv. Mišios.

Kviečiame dalyvauti visų LPKTS skyrių narių, ypač jaunąją kartą.

Atitaisyimas

"Tremtinio" Nr.23 (552) Andriaus Kubiliaus, Tėvynės sąjungos pirmininko, straipsnyje "Kas nedirba, tas neklysta" (4 psl.) 10 atsakymo paskutinį sakinį skaityti taip: "...dvejiems metams kompensacijų mokėjimą sustabdyti..." 12 atsakymo paskutinį sakinį: "...nes rūpestis už tolesnę Tėvynės ateitį..."

Atsiprašome autoriaus ir skaitytojų.

Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienų renginiai

Vilniuje:
Birželio 13 d.:

16 val. Atminimo valanda Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro kiemelyje (Didžioji g. 17/1). Dalyvauja Veronika Povilionienė.

Birželio 14 d.:

12 val. valstybinės vėliavos su gedulo juostomis pakėlimas Nepriklausomybės aikštėje.

12.30 val. minėjimas prie paminklo politiniams kaliniams ir tremtiniams, Lukiškių aikštėje.

14 val. Atminimo valanda prie Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memorialo.

17.30 val. šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje (Didžioji g. 34).

18.30 val. koncertas Šv. Kazimiero bažnyčioje. G.Svilainis "Stabat Mater", J.Rutter "Requiem". Atlikėjai – kamerinis orkestras, choras "Vilnius".

Kaune:

Birželio 14 d.:

10 val. šv. Mišios Šv. Mykolo Arkangelo (Įgulos) bažnyčioje.

12 val. minėjimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

13-15 val. autobusu važiuosime į geležinkelio stotį ir į Petrašiūnų kapines, prie Memorialo.

16 val. Lietuvos liaudies buities muziejuje, Rumšiškėse, Lapteviečių brolijos minėjimas prie žeminės.

Bus rodomas vaidinimas "Teismas", aktoriai skaitys eiles.

Klaipėdoje:

Birželio 14 d.:

15.30 val. eisena nuo LPKTS Klaipėdos sk. būstinės (Liepų g. 3) iki Tautos kančios paminklo S.Daukanto gatvėje.

16 val. šv. Mišios prie Tautos kančios paminklo, S.Daukanto gatvėje. Iškilmingas minėjimas pagerbiant genocido aukas.

18 val. KU Menų fakulteto salėje (Donelaičio g. 4) Klaipėdos kamerinio orkestro (vad. L.Kuraitienė) koncertas (nemokamas).

Šiauliuose:

Birželio 14 d.:

16 val. šv. Mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

17 val. eisena nuo Šv. Jurgio bažnyčios į geležinkelio rampą Kauno gatvėje, susikaupimo valanda (nuo rampos į Kultūros centrą veš autobusai).

18 val. minėjimas Kultūros centre. Koncertuos "Tremtinys" ir kiti chorai.

Marijampolėje:

Birželio 14 d.:

11.30 val. šv. Mišios Šv. Vincento bažnyčioje.

13 val. Atminties ir vilties valanda okupacijos ir genocido dienai atminti prie paminklo, geležinkelio stotyje. Giedos mišrus choras "Šešupė" (vad. P.Pavilionis).

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Stepas Kveraga 1928-2003

Gimė Kaišiadorių r., Žaslių valsč., Litvinskų k., mažažemio ūkininko šeimoje. Pradėjo mokytis mokytojų seminarijoje, bet nebaigė. 1944 m. areštuotas už partizaninę veiklą. Tardytas Kaišiadorių, vėliau perkeltas į Lukiškių kalėjimą. 1948 m. nuteistas 10 m. kalėti ir 5 m. be teisių. Kalėjo Intos ir Kemerovo lageriuose. Baigęs kalėti gyveno Irkutsko sr., pas 1945 m. ištrėmtus tėvus. Čia sukūrė šeimą, išaugino du sūnus ir dukterį. Grįžo į Lietuvą 1962 m. Dirbo Elektrėnų statybose darbininku. Užjaučiame šeimą.

LPKS Elektrėnų skyrius

Antanas Černiauskas 1915-2003

Gimė Marijampolės aps., Lygumų sen., ūkininkų šeimoje. Kovojo prieš okupantus. Areštuotas 1945 m., nuteistas 15 m. Kalėjo Irkutsko sr. Norilsko lageriuose iki 1956 m. Neturėdamas galimybes grįžti į Lietuvą Taisete sukūrė šeimą su likimo drauge. Užaugino dukrą. Į Lietuvą grįžo 1961 m., apsigyveno Kazlų Rūdoje.

Užjaučiame žmoną ir dukters šeimą.

LPKTS Kazlų Rūdos skyrius

Bronius Danielius 1925-2003

Gimė ir augo Kaune. 1945 05 31 nuteistas, kalėjo Kauno kalėjime, 1948-1956 m. – Karagandos kalėjime. 1989 m. reabilituotas. Grįžęs į Lietuvą 40 metų dirbo kirpėju, vėliau "Mercurijaus" parduotuvėje – pardavėju.

Palaidotas Karmėlavos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų ir artimuosius.

LPKTS Kauno skyrius

Julijonas Regalas 1933-2003

Gimė Utenos r., Baltakarčių k. 1949 m. ištrėmtas į Irkutsko sr., Zarių r. Buvo išsiųstas į Tuluną mokytis miško pramonės specialybės. Po to perkeltas į Alzamajaus r., Kirilovką. Čia sukūrė šeimą. 1967 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Šiauliuose. Dirbo Elektros tinkluose.

Palaidotas Šiaulių Ginkūnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTB Šiaulių skyrius

Regina Stašenytė 1953-2003

Regina gimė tremtyje, Jakutske. Į Lietuvą mama ją parsivežė 1957 m. Regina mokėsi Kaune, Vilniuje baigė Meno mokyklą, dirbo Nacionalinio operos ir baletto teatro administratoriaus pavaduotoja. Atgimimo metais aktyviai platino iš Rusijos gaunamą pažangią literatūrą – žadino Vilniaus inteligentią. Aktyviai dalyvavo Sąjūdžio, Lapteviečių brolijos veikloje, buvo ilgametė Kauno sk. tarybos narė. Paskutiniaisiais gyvenimo metais augino 4 beglobius vaikus. Regina visą save atidavė visuomenės ir valstybės darbams.

Palaidota Karmėlavos kapinėse.

Liūdime kartu ir nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Kauno skyrius

Ignacas Augustauskas 1927-2003

Gimė Kriukų k., Joniškio r., ūkininkų šeimoje. 1949 03 25 su šeima ištrėmtas į Irkutsko sr., Tangujaus r. 1959 m. šeima grįžo į Lietuvą, apsigyveno Joniškyje.

Palaidotas Kalnelio kapinėse, Joniškio r.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir vaikus.

LPKTS Joniškio skyrius

